

*Мельник А. П.,**здобувач кафедри господарського та адміністративного права**Донецького національного університету імені Василя Стуса**Павлюченко Ю. М.,**докторка юридичних наук, професорка, професорка кафедри господарського та адміністративного права**Донецького національного університету імені Василя Стуса*

ПОНЯТТЯ ТА ОЗНАКИ ЛІЗИНГУ В АГРОПРОМИСЛОВОМУ КОМПЛЕКСІ

Анотація. Статтю присвячено науково-практичним проблемам визначення поняття та ознак лізингу в агропромисловому комплексі. Лізинг вважається важливим інструментом для розвитку цієї сфери, забезпечуючи підприємствам можливість модернізувати виробничі потужності та зберігати конкурентоспроможність. Разом з тим відсутність однозначного розуміння цього поняття та його спеціальних ознак, які відрізняють лізинг від схожих правових інструментів на практиці можуть негативно впливати на розвиток лізингових відносин. Чинне законодавство по-різному підходить до визначення лізингу. З урахуванням цього в юридичній науці сформовано погляди щодо лізингу як виду господарської діяльності, договору або певних правових відносин. Ці поняття лізингу будуть мати різний набір юридичних ознак. Складність визначення поняття лізингу певною мірою пов'язана з наявністю спільних ознак з орендою майна. В умовах сьогодення з метою розвитку такого важливого інструменту задоволення потреб суб'єктів господарювання в техніці, обладнанні та інших основних фондах, які використовуються для здійснення господарської діяльності в агропромисловому комплексі, вкрай важливо конкретизувати ознаки лізингу у вказаній сфері. Для досягнення цієї мети проаналізовано законодавчо закріплені зміст лізингу, спільні та відмінні риси з орендою, ознаки фінансового лізингу, визначені у ст. 5 Закону, та особливості самого агропромислового комплексу.

У результаті проведеного дослідження зроблено такі висновки. Розвиток практики використання лізингу в ринкових умовах призвів до його відмежування від оренди, сприяв формуванню багатоаспектного поняття лізингу та його особливих ознак. Так, в агропромисловому комплексі здійснення лізингової діяльності опосередковується відповідним договором, який спричиняє виникнення лізингових відносин.

До ознак лізингу в агропромисловому комплексі, незалежно від поглядів на його правову природу пропонується відносити: об'єкт лізингу (техніка, обладнання, транспортні засоби або інше майно, необхідне для здійснення діяльності в агропромисловому комплексі); суб'єктів лізингу (лізингодавець – суб'єкт господарювання з відповідним видом діяльності та лізингоотримувач – суб'єкт господарювання агропромислового комплексу); розподіл ризиків і відповідальності щодо об'єкта лізингу; склад лізингових платежів із можливістю компенсації їх частини

від держави; можливість переходу права власності на об'єкт лізингу.

Проведене дослідження доводить необхідність подальшого комплексного науково-теоретичного опрацювання інших проблемних правових аспектів лізингу в агропромисловому комплексі.

Ключові слова: власність, господарська діяльність, господарський договір, лізинг, лізингові платежі, майно, оренда, правовідносини, суб'єкт господарювання.

Постановка проблеми. Агропромисловий комплекс займає важливе місце в економіці України, відіграючи значну роль у забезпеченні продовольчої безпеки та сталого розвитку сільського господарства. Продуктивність праці та стабільність економічних показників в агропромисловому комплексі залежить від належного технічного забезпечення суб'єктів господарювання, зокрема сільськогосподарських товаровиробників. Одним зі способів вирішення питання технічного забезпечення суб'єктів агропромислового комплексу є лізинг, особливо за стійкої тенденції до скорочення капітальних вкладень і зношення виробничих потужностей. Лізинг вважається важливим інструментом для розвитку агропромислового комплексу, забезпечуючи підприємствам можливість модернізувати виробничі потужності та зберігати конкурентоспроможність. Активність фінансових установ, зокрема банків, у відносинах лізингу, яка спостерігалася у період до повномасштабної збройної агресії російської федерації, сприяла тому, що лізинг стали називати фінансово-правовим інститутом, певною мірою подібним до оренди, або навіть фінансовою орендою. Разом з тим відсутність однозначного розуміння цього поняття та його спеціальних ознак, які відрізняють лізинг від схожих правових інструментів на практиці можуть негативно впливати на розвиток лізингових відносин.

Чинне законодавство не сприяє формуванню однозначного розуміння лізингу. Так, у Господарському кодексі України (далі – ГКУ) лізинг визначено як вид господарської діяльності, у Цивільному кодексі України (далі – ЦКУ) як договір, за спеціальним Законом України «Про фінансовий лізинг» (далі – Закон) – це вид правових відносин [1–3]. Згадка про лізинг в агропромисловому комплексі в аспекті фінансової підтримки суб'єктів господарювання цієї сфери через механізм

компенсації лізингових платежів міститься у Законі України «Про державну підтримку сільського господарства України» [4], проте без визначення його правової природи. Отже, лізинг як вид господарської діяльності, договір або правовідносини, буде мати різний набір юридичних ознак.

Стан дослідження. Питання лізингу розглядаються в науці господарського (А.Г. Барабаш, О.В. Трофімова, О.О. Уханьова, Н.Ф. Ментух та ін.), цивільного (І.Р. Калаур, В.В. Луць, В.С. Різник, Д.С. Січко та ін.), аграрного (І.В. Гориславська, А.С. Осадько та ін.) права. Дослідники роблять спроби поєднати різні законодавчі підходи до визначення лізингу, однак досі не вироблено єдиного розуміння лізингу та його ознак.

Викладене підтверджує актуальність обраної теми дослідження.

Метою статті є конкретизація визначення поняття лізингу та його специфічних ознак.

Виклад основного матеріалу. Термін лізинг походить від англійського дієслова «to lease», що означає передавати, брати майно у тимчасове користування.

Історичний розвиток лізингових відносин в іноземних країнах та в Україні досить ґрунтовно висвітлив І.Р. Калаур у докторській дисертації. Науковець зазначив, що у сучасному розумінні термін «лізинг» почав вживатися в діловому господарському обороті з 1877 року, коли американська телефонна компанія «Белл» почала надавати у тимчасове користування за плату свої телефонні апарати. В багатьох державах для позначення відносин лізингу користуються іншими термінами, зокрема «кредит-оренда» – у Франції, фінансова оренда – в Бельгії [5, с. 201–202]. З плином часу лізинг почав використовуватися у різних економічних сферах, зокрема в Україні однією з перших сфер став агропромисловий комплекс. Так, з метою поліпшення матеріально-технічного і сервісного забезпечення сфери сільського господарства Уряд України ще у 1997 році створив державний лізинговий фонд для технічного переоснащення сільського господарства, а в 1999 році Урядом було утворено державне лізингове підприємство «Укragenrolізинг» як правонаступник вищезгаданого державного лізингового фонду [5, с. 205], потім в 2001 році було створено Державне підприємство «Національна акціонерна компанія «Укragenrolізинг» [6, с. 21].

В національному законодавстві термін «лізинг» вперше з'явився у Законі України «Про банки і банківську діяльність», потім в Законі України «Про оподаткування прибутку підприємств» (втратили чинність). Чинне законодавство про лізинг складається з ГКУ, ЦКУ, Податкового кодексу України (далі – ПКУ), Закону України «Про фінансовий лізинг», деяких інших нормативно-правових актів.

Лізинг, як результат розвитку економічних відносин, має економіко-юридичну природу. За економічним ефектом лізинг порівнюють з банківським кредитуванням, позикою, оплатою за фактом поставки, купівлею з відстроченням оплати тощо, і вказують на його переваги, зокрема він дозволяє долати ризики морального і фізичного старіння майна; пропонує гнучкі умови лізингодержувачу в отриманні майна у користування, зокрема відсутність обов'язку негайної повної оплати за надане майно; відсутність обов'язку обліку лізингового майна у лізингодержувача на балансі [6, с. 20].

Юридична сутність лізингу у широкому розумінні розкривається у тому, що одна сторона (лізингодавець) надає іншій

стороні (лізингодержувачу) право користування майном за певну плату на визначений строк із правом його подальшого викупу або повернення. Фактично, лізинг – це строкове, оплатне користування чужим майном з варіативними наслідками щодо долі майна після спливу строку користування.

Аналізуючи згадані закони, потрібно зазначити, що лізинг згідно з ст. 292 ГКУ є господарською діяльністю, спрямованою на інвестування власних або залучених фінансових коштів, яка полягає в наданні за договором лізингу однією стороною (лізингодавцем) у виключне володіння та користування другій стороні (лізингодержувачу) на визначений строк належного лізингодавцю або спеціально набутого ним у власність (господарське відання) за дорученням чи погодженням лізингодержувача у відповідного постачальника (продавця) майна, за умови сплати лізингодержувачем періодичних лізингових платежів.

У розвиток наведеного потрібно навести положення Класифікатора видів економічної діяльності (КВЕД 2010) [7]. З їх аналізу можна виокремити два види лізингу як економічної діяльності. Перший – це фінансовий лізинг (клас 64.91 в розділі 64 «Надання інших фінансових послуг, крім страхування та пенсійного забезпечення» секції К «Фінансова та страхова діяльність»), при якому терміни його надання практично охоплюють передбачуваний термін експлуатації активів, а лізингодержувач отримує значну частку всіх доходів і приймає на себе всі ризики, пов'язані з володінням об'єктом лізингу. Другий – це лізинг матеріальних і нематеріальних активів (зокрема, операційний лізинг автотранспортних засобів (класи 77.11 та 77.12), сільськогосподарських та інших машин (клас 77.31), устаткування (клас 77.39) в розділі 77 «Оренда, прокат і лізинг» секції N «Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування»). Визначення операційного лізингу наведено у п. 14.1.97 ст. 14 ПКУ [8], проте законодавство щодо цього виду лізингу залишається нерозвинутим. На практиці цей вид лізингу вважають по суті тотожним оренді майна [9]. Такий підхід простежується і в фаховій літературі [10, с. 105].

Більш ґрунтовну законодавчу регламентацію отримав фінансовий лізинг. На рівні міжнародних актів лізинг знайшов регулювання в Конвенції УНІДРУА про міжнародний фінансовий лізинг від 28 травня 1988 р., до якої Україна приєдналася у січні 2006 року [11]. Положення щодо фінансового лізингу зосереджені в спеціальному законі – Законі України «Про фінансовий лізинг». Згідно з ст. 1 цього Закону під фінансовим лізингом розуміють вид правових відносин, в яких лізингодавець зобов'язується на основі відповідного договору на строк та за плату, визначені у ньому, передати лізингодержувачу у володіння та користування як об'єкт фінансового лізингу майно, яке належить лізингодавцю на праві власності та набуте ним без попередньої домовленості із лізингодержувачем, або яке спеціально придбане лізингодавцем у продавця (постачальника) згідно з встановленими лізингодержувачем специфікацією та умовами, а також які передбачають додержання принаймні однієї з ознак (умов) фінансового лізингу, передбачених законом.

Отже, можна погодитися, що для лізингодавця лізинг є господарською діяльністю, проте для лізингодержувача він набуває значення договору.

Згідно з ст. 806 ЦКУ за договором лізингу лізингодавець передає або зобов'язується передати лізингодержувачеві у володіння та користування майно, що належить лізингодавцю

на праві власності і було набуто ним без попередньої домовленості із лізингоодержувачем (прямий лізинг), або майно, спеціально придбане лізингодавцем у продавця (постачальника) відповідно до встановлених лізингоодержувачем специфікацій та умов (непрямий лізинг), на певний строк і за встановлену плату (лізингові платежі). Договором лізингу визначаються права та обов'язки сторін, умови передачі майна, строки та розмір лізингових платежів. Положення щодо договору лізингу вказано у ст. 14 Закону.

У науці висловлено певні погляди щодо співвідношення лізингу та договору лізингу, зокрема щодо подібності або відмінності між цими поняттями. Досліджуючи це питання, І.Р. Калаур вказує, що деякі автори розглядають лізинг і договір лізингу різними поняттями, і приводить думку В. В. Луця. Науковець наголошував, що під лізингом слід розуміти вид підприємницької діяльності, в якій договір лізингу виступає правовою формою її опосередкування. Деякі інші автори, намагаючись шукати компроміс у співвідношенні цих понять, наполягали на тому, що існує два різних значення лізингу: економічне, за яким це один з видів підприємницької діяльності, та юридичне, за яким під лізингом потрібно розуміти договір [5, с. 213].

Викладене свідчить про те, що у законах по-різному визначено його правову природу (господарська діяльність, договір або правові відносини), проте присутня єдність щодо змісту лізингу. Крім того, спираючись на положення законодавства, науковці та фахівці-практики здійснюють співставлення оренди та лізингу [12]. Для уникнення змішування понять лізингу і оренди потребує проведення порівняння цих способів залучення чужого майна в діяльність суб'єктів господарювання агропромислового комплексу. Лізинг і оренда є двома різними правовими інститутами, хоча обидва передбачають передачу майна у тимчасове користування. Між ними існує низка юридичних відмінностей, які визначають специфіку їх застосування в господарсько-правових відносинах.

Також вищенаведене підтверджує, що на рівні законодавства, практики та юридичної науки сформоване багатогранне розуміння поняття лізингу. Це дозволяє розглядати концепт лізингу як поєднання трьох складових: певний вид господарської діяльності, здійснення якої опосередковується відповідним договором, котрий виступає юридичним фактом для певних правовідносин.

З метою конкретизації ознак лізингу в агропромислового комплексу доцільно взяти за основу для аналізу законодавчо закріплений зміст лізингу, його схожість з орендою, ознаки фінансового лізингу, наведені у ст. 5 Закону, та особливості самого агропромислового комплексу.

Першою ознакою лізингу є його об'єкт. Згідно з ч. 3 ст. 292 ГКУ ним визначене нерухоме і рухоме майно, належне до основних засобів, не заборонене до вільного обігу на ринку і не обмежене щодо передавання в лізинг. Натомість земельні ділянки, інші природні об'єкти, єдині майнові комплекси державних (комунальних) підприємств та їх структурних підрозділів не можуть бути об'єктами лізингу. Подібні положення закріплено у ст. 807 ЦКУ та ст. 6 Закону. В Конвенції УНІДРУА про міжнародний фінансовий лізинг конкретно йдеться про виробниче обладнання, засоби виробництва або інше обладнання. Об'єктом лізингу в агропромислового комплексу може бути нова або вживана техніка, обладнання, необхідні для діяльності в цій сфері (трактори, комбайни, інше «польове» обладнання, облад-

нання для переробки, логістики тощо), що підтверджується також практикою, зокрема судовою [13, 14]. На відміну від оренди, де орендодавець передає у користування власне майно, об'єкт лізингу може спеціально набуватися лізингодавцем для передавання його лізингоодержувачу. У такому разі лізингодавець виконує вказівку (волю) лізингоодержувача щодо придбання обраного ним майна у певного продавця. При цьому останній набуває певних прав покупця майна, про що свідчать положення ст. 808 ЦКУ, ст. 21 та інших Закону.

Ще однією ознакою потрібно назвати суб'єктів лізингу, основними з яких виступають лізингодавець та лізингоодержувач. Суб'єктами фінансового лізингу також можуть бути продавець (постачальник) у разі, якщо лізингодавець купує обране лізингоодержувачем майно у третьої сторони та інші особи, які є сторонами багатостороннього договору фінансового лізингу (ст. 10 Закону). Як правило, договір лізингу в агропромислового комплексі є тресторонньою угодою між лізингодавцем (фінансова установа або лізингова компанія), який купує і передає майно у користування, лізингоодержувачем, тобто суб'єктом господарювання агропромислового комплексу, який користується майном на умовах договору лізингу і постачальником, який є виробником або продавцем об'єкта лізингу. Суб'єкти лізингу є суб'єктами господарювання. При цьому у лізингодавця мають бути вказані види діяльності відповідно до КВЕД-2010, а лізингоодержувач має займатися сільськогосподарською діяльністю або іншими видами діяльності в агропромислового комплексі. Натомість у договорі оренди зазвичай беруть участь дві сторони: орендодавець та орендар.

Серед ознак лізингу також потрібно вказувати розподіл відповідних ризиків та вигод, пов'язаних з об'єктом лізингу. Згідно з ст. 5 Закону фінансовий лізинг передбачає перехід до лізингоодержувача усіх ризиків та винагород (вигод) щодо користування та володіння об'єктом лізингу. Також відповідно до ст. 22 Закону до лізингоодержувача з моменту передачі об'єкта фінансового лізингу у володіння та користування переходить ризик випадкового знищення, втрати або випадкового пошкодження об'єкта фінансового лізингу. Отже, певна відмінність між орендою і лізингом полягає в розподілі ризиків та відповідальності між сторонами. Між орендодавцем та орендарем ризики можуть бути розподілені на умовах договору, але, здебільшого, вони залишаються за орендодавцем як власником майна.

Особливою ознакою лізингу є можливість переходу до лізингоодержувача права власності на майно. Зокрема, лізинг, на відміну від оренди, передбачає можливість (або обов'язок) викупу предмета лізингу після завершення строку дії договору за залишковою вартістю. Згідно зі ст. 5 Закону однією з ознак фінансового лізингу є те, що лізингоодержувач зобов'язаний протягом строку дії договору фінансового лізингу придбати об'єкт фінансового лізингу з подальшим переходом права власності від лізингодавця до лізингоодержувача за ціною та на умовах, передбачених цим або іншим договором, визначеним договором фінансового лізингу. Отже, лізинг, на відміну від оренди майна, надає лізингоодержувачу можливість стати власником майна після сплати основної частини лізингових платежів, натомість після закінчення строку дії договору орендар зобов'язаний повернути майно орендодавцю. Ця ознака особливо важлива для суб'єктів агропромислового комплексу,

для яких отримати техніку або інші основні фонди з умовною розстрочкою платежу вкрай важливо.

Також до особливих ознак лізингу належить строк, на який лізингоодержувач отримує у володіння і користування об'єкт лізингу, зокрема фінансового. Згідно з ст. 5 Закону цей строк повинен дорівнювати часу, протягом якого буде амортизовано не менше 75 відсотків первісної вартості об'єкта лізингу, але не може становити менше одного року. Згідно з положеннями ГКУ вимог до загальних строків оренди не закріплено.

Особливою ознакою лізингу, яка зокрема відрізняє його від оренди, потрібно назвати склад лізингових платежів. Зокрема, у фінансовому лізингу згідно з ст. 16 Закону до складу лізингових платежів включено суму, що відшкодовує частину вартості об'єкта фінансового лізингу, та винагороду лізингодавцю за отриманий у фінансовий лізинг об'єкт. Тобто, лізингоодержувач, користуючись майном, здійснює лізингові платежі, що покривають не лише вартість використання, а й часткову оплату самого майна. У передбачених Законом України «Про державну підтримку сільського господарства України» частина лізингових платежів суб'єктів господарювання агропромислового комплексу підлягає компенсації. У випадку оренди платежі є винагородою виключно за право тимчасового користування майном і не включають оплату його вартості.

Крім наведених ознак науковці наголошують на фінансово-правовій природі лізингу, оскільки він містить елементи оренди, позики, кредиту, інвестицій [12, с. 122], оскільки лізингодавець або інша фінансова установа можуть надати лізингоодержувачу відповідну фінансову послугу [13, с. 17]. Згідно з ст. 14 Закону договір фінансового лізингу повинен відповідати, крім вимог цього Закону, також вимогам ст. 9 Закону України «Про фінансові послуги та фінансові компанії» та ст. 18 Закону України «Про захист прав споживачів».

З викладеного слідує, що лізинг та оренда мають схожі риси, проте розвиток ринкових відносин призвів до розмежування цих понять. Наразі лізинг поєднує в собі елементи оренди та фінансування, надаючи лізингоодержувачу право користування майном з можливістю його подальшого викупу, тоді як оренда, здебільшого, передбачає лише тимчасове користування майном.

Вищенаведені ознаки характеризують концепт лізингу і знаходять свій прояв незалежно від підходу до його правової природи.

Висновки. Розвиток практики використання лізингу в ринкових умовах призвів до його відмежування від оренди, сприяв формуванню багатоаспектного поняття лізингу та його особливих ознак. Так, в агропромисловому комплексі здійснення лізингової діяльності опосередковується відповідним договором, який спричиняє виникнення лізингових відносин.

До ознак лізингу в агропромисловому комплексі, незалежно від поглядів на його правову природу пропонується відносити: об'єкт лізингу (техніка, обладнання, транспортні засоби або інше майно, необхідне для здійснення діяльності в агропромисловому комплексі); суб'єктів лізингу (лізингодавець – суб'єкт господарювання з відповідним видом діяльності та лізингоотримувач – суб'єкт господарювання агропромислового комплексу); розподіл ризиків і відповідальності щодо об'єкта лізингу; склад лізингових платежів із можливістю компенсації їх частини від держави; можливість переходу права власності на об'єкт лізингу.

Література:

1. Господарський кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 р. № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>.
2. Цивільний кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 р. № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>.
3. Про фінансовий лізинг: Закон України від 16 січня 2003 р.
4. Про державну підтримку сільського господарства України: Закон України від 4 лютого 2021 р. № 1201-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1201-20#Text>.
5. Калаур І. Р. Договірні зобов'язання про передання майна у користування в цивільному праві України : дис. ... докт. наук : 12.00.03 Київ, 2015. 452 с.
6. Стойко О. Я. Стан і перспективи лізингу в аграрній галузі України. *Продуктивність агропромислового виробництва. Сер. Економічні науки*. 2014. Вип. 26. С. 19–26.
7. Класифікація видів економічної діяльності ДК 009:2010: Національний класифікатор України, прийнятий наказом Держспоживстандарту від 11 жовтня 2010 р. № 457. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vb457609-10#Text>
8. Податковий кодекс України: Закон України від 2 грудня 2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.
9. Онищенко В. Оперативний лізинг в Україні. *Платформа Бухгалтерія «Головбух»*. 2023. 26 травня. URL: <https://buhplatforma.com.ua/article/8163-operativniy-lizing-v-ukran>.
10. Віхров О.П. Правове регулювання господарських відносин в окремих сферах і галузях економіки: навч. посіб. Київ: Юрінком Інтер, 2017. 448 с.
11. Конвенції УНІДРУА про міжнародний фінансовий лізинг від 28 травня 1988 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_263#Text.
12. Малишко В.М., Микитюк М.С. Правова природа лізингу. *Наукові праці Національного авіаційного університету. Серія Юридичний вісник «Повітряне і космічне право»*. К.: НАУ, 2015. № 1(34). С. 121–124.
13. Огляд судової практики Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду щодо спорів у сфері лізингових правовідносин / Упоряд.: судова палата для розгляду справ щодо корпоративних спорів, корпоративних прав та цінних паперів КГС ВС; управління забезпечення роботи судової палати для розгляду справ щодо корпоративних спорів, корпоративних прав та цінних паперів секретаріату КГС ВС. Київ, 2022. – 40 с. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/oglyady/Oglyad_KGS_lizing.pdf.
14. Умови надання послуг з фінансового лізингу. *Сайт ДП «Національна акціонерна компанія «Укragролізинг»*. URL: <https://ukragroleasing.com.ua/umovy-nadannya-poslug-z-finansovogo-lizyngu/>.

Melnyk A., Pavliuchenko Yu. Concept and features of leasing in the agro-industrial complex

Summary. The article is devoted to the scientific and practical problems of defining the concept and features of leasing in the agro-industrial complex. At the same time, the lack of unambiguous understanding of this concept and its special features that distinguish leasing from similar legal instruments in practice may negatively affect the development of leasing relations. Current legislation has different approaches to the definition of leasing. Legal science has formed views on leasing as a type of economic activity, contract or certain legal relations.

These concepts of leasing will have a different set of legal attributes. The complexity of defining the concept of leasing is to some extent associated with the presence of common features with the lease of property. In today's conditions, to develop such an important tool to meet the needs of economic entities

in machinery, equipment and other fixed assets that are used to carry out economic activities in the agro-industrial complex, it is extremely important to specify the signs of leasing in this area.

As a result of the conducted research the following conclusions are made. The development of the practice of leasing use in market conditions has led to its differentiation from rent, contributed to the formation of a multidimensional concept of leasing and its special features. Thus, in the agro-industrial complex the realization of leasing activity is mediated by an appropriate contract, which causes the emergence of leasing relationships. To the signs of leasing in the agro-industrial complex, regardless of views

on its legal nature it is proposed to include: the object of leasing (machinery, equipment, vehicles or other property necessary for the implementation of activities in the agro-industrial complex); subjects of leasing (lessor – a business entity with the appropriate type of activity and lessee – a business entity of the agro-industrial complex); distribution of risks and responsibility with respect to the leasing object; composition of leasing payments with the possibility of compensation of their part from the state; possibility of transfer of ownership of the leasing object.

Key words: property, business activity, business agreement, leasing, lease payments, property, lease, legal relations, business entity.